

26.9x35.26	1/4	38	עמוד	ח י נ ו ך - מ ק ו ר ר א ש ו ן	05/01/2024	88812466-3
חברים לרפואהבדוך ליברמן - מנכ"ל עמותת חברים לרפוא - 16110						

38

מה שהיה להוכיח

דור ה־Z שספג לא מעט ביקורת נרתם למאמץ הלאומי לחיזוק הרוח הישראלית שילה פריד

הדור הנכון

תלמידי מבואות עירון רצים למען החטופים / צילום: זיו כהן

מה לא נאמר על בני הנוער בטרם "חרבות ברזל": שהם צמודים למסכים, נטולי ערכים, מפונקים וחומריים. ובכן, כולנו נדהמנו לגלות שהתמונה התהפכה. עוד לפני שקראו להם, המוני בני נוער נרתמו והגיעו לכל מקום שבו רק יכלו לעזור: במלונות המפונים, בחלוקת מזון ותרופות, בשדות החקלאיים ובשדות המדיה, מה שמעורר את השאלה: מה היינו עושים בלעדיהם?

/ שילה פריד /

24.67x30.12	2/4	40	עמוד	חִינוּךְ - מְקוֹר רֵאשׁוֹן	05/01/2024	88812469-6
חברים לרפואהבדור ליברמן - מנכ"ל עמותת חברים לרפוא - 16110						

"נוער שהוא יחם ופעיל, ממילא החוסן האישי שלו יתחזק". נקודת הסיום של המירוץ. צילום: זיו כהן

עמיר מנחם, מנכ"ל "חמש אצבעות": "משמח לראות בני הנוער שמתעוררים ב־5:30 בבוקר, גם בקור, כדי לרוץ עם שלטים למען החטופים. זה מבטא מנהיגות, ערכים ומוטליות חזקה"

// חיזוק הרוח הישראלית / ישיבת חורב

הרב יצחק דוד, ראש הישיבה התיכונית חורב: "במסכת תענית כתוב, 'בזמן שהציבור שרוי בצער, אל יאמר אדם אלך לביתי ואוכל ואשתה ושלום עליך נפשי'. כך ראו חז"ל את היחס בין היחיד לכלל בשעת מלחמה וצרה. לכן התנדרבות בשעת מלחמה היא כמעט הכרחית, גם לצורך עצמי של התכללות בתוך צרת הציבור, וגם להרגשה האישית של המתנדרב. נוסף לכך, בחור מיישבת חורב שרואה את מחנכיו ומוריו מתגייסים ונלחמים כמג"דים, מ"פים ולוחמים עזי נפש, שהם כ־25 מאנשי הצוות שלנו, מרגיש צורך להיות חלק מרמות השלום. אין חיזוק גדול מזה, והוא ראית הכלל במקור החיים.

"מראשית המלחמה התלמידים יזמו התנדרבויות רבות. למשל, אירוח תלמידי ישיבה תיכונית אמית שדרות במתחם, לימוד משותף בחברותות ושילוב בחלק מהשיעורים. כמו רבים מתלמידי ישראל, גם כיתות התיכון יצאו לפעילות חקלאית, יותר מפעם אחת לכל כיתה; התלמידים שימחו במספר אירועי בר מצווה של מפונים בכותל המערבי ובבתי כנסת בירושלים; במשך 10 ימים מילאו התלמידים כ־10,000 קופסאות טלק לחיילים, ארוז מזון עבור משפחות מגויסים, אפו עוגות במטבח הישיבה לחיילים ועוד."

גם התנדרבות רוחנית וחיזוק הרוח הישראלית היא מנת חלקם של התלמידים; במלוא 30 לטבח בדרום, קיימו בשיבה סיום ישיבתי של ש"ס משניות. "שמענו שיחות והרצאות מפי הרב ויצמן ששכל את בנו, ומפי הגב' איילת מרציאנו, אחות של סא"ל יוני שטיינברג, מפקד חטיבת הנח"ל בוגרנו האהוב שנפל לצערנו בקרב, נוסף לשני בוגרים נוספים. אלוף משנה הרב אליעזר שנוולד ומורחו שהסבירו על תהליכי המלחמה בהיבטיה השונים". בשיבה קיימו אירוע תפילה גדול לשלום החטופים בהשתתפות אביו של איתן מוד החטוף בעזה, שחזק את התלמידים ואנשי הצוות החינוכי. "נוסף לכל הדברים החשובים האלו, אנו רואים ערך רב בשמירת השגרה. ההתנדרבויות בתוספת השמירה על שגרת לימודים, יוצרים בתלמידים עולם ערכים שלם המורכב מכל החוויות והלמידה."

הזדמנות וברור לכולם שהחברה האזרחית היא חלק מהעשייה הזאת. גם נוער שעדיין לא בגיל גיוס לצבא ובכל זאת רוצה להיות מעורב ומשמעותי לחברה, יכול להיות בחזית העשייה החברתית. מאז תחילת הלחימה אנו רואים יותר ויותר בתי ספר ששמים את ההתנדרבויות כחלק ממערכת השעות. אני מקווה שזה יגדל וימשיך גם אחרי הלחימה ויהיה חלק מהלימודים. למשל שבטיילים שנתיים, מעבר לחוויה ולערכים של חיבור לארץ, ישולב במסגרת חלק חשוב של עשייה התנדרבותית. כשנצליח מבחינה ביטחונית להגיע לעוטף, נכווין מסעות של בני נוער גם לשם."

יש מי שהופתע מרמה ההתנדרבות של הצעירים והנוער בתקופה הזאת. הרי תמיד המבוגרים מסתכלים על הצעירים ואומרים שייה לא הדור של פעם, אתה הופתעת?

"לא הופתענו בכלל. לאורך כל אירועי החירום ראינו את הנוער מוביל את ההתנדרבות האזרחית והחברתית. עכשיו בגלל העצימות, ההתנדרבות הזאת קיבלה ביטוי וכולם רואים את הנוער הנפלא שלנו. רואים את היופי שבדור הצעיר. בשדה הקרב זה בולט מאוד בין החיילים, המפקדים והקצינים בשטח, וגם בקרב בני הנוער טרם גיוס. זה דבר מופלא."

לשאלה אם כולם מברכים על המהלך, או שמא יש הורים שלחוצים על הספקים לימודיים, עונה גרוס, "להיפך, הורים פנו אלינו והצטרפו לשבחים, הם ציינו עד כמה ההתנדרבות הצמיחה אצל הילדים תכונות חיוביות, בזכותה הוא יוצא מהמסכים, יוצא מהחדר והולך לפעול בשטח. זה משפר את התחושה שלהם, את היכולת להצליח גם בדברים אחרים ומפתח יכולות חשובות של עבודה בקבוצה, של הסתכלות על האחר. מבורך."

ואם במקרה עוד לא נתקלתם בעצמכם ברוח ההתנדרבות המפעימה, זו ההזדמנות שלכם.

אחד העקרונות שלנו במנהל חברה ונוער, הוא לעודד בני נוער להתנדב ולעסוק בפעילות חברתית באופן כללי, פותח חגי גרוס, מנהל חברה ונוער במשרד החינוך, האחראי על הפעילות הלא פורמלית – כלומר כל מה שמעבר לתחום הלמידה השגרתית – במערכת החינוך, והוא ממשיך ומתאר בגאווה את פעילות הנוער לאחרונה, "מראשית הלחימה עשרות בני נוער הצטרפו להתנדרבויות שונות בארגונים, בעמותות ובתנועות נוער. הם עוזרים במקדי המפונים, בהפעלת מקלטים ביישובי הדרום ובחלוקת תרופות ומים לקשישים שבשל המצב לא יוצאים מהבית. בני הנוער התנדבו להפעיל את הילדים המפונים בערי המרכז ולקחו אותם למגוון פעילויות. בנוסף ישנו מיזם ענק של התנדרבות בחקלאות ויותר מ־150 אלף בני נוער התנדבו בחקלאות בשבועות האחרונים. אלו דברים מרשימים מאוד."

הרצון הגדול להתגייס ולתרום למאמץ הלאומי מונף על ידי מנהל חברה ונוער בהקמת מיזם ה"ל" – הנוער למשימות לאומיות. "נוער שמקבל על עצמו אחריות, נוער שהוא יחם ופעיל, ממילא החוסן האישי שלו יתחזק", אומר גרוס. "אצל נוער שמתנדרב יש פחות חרדה. מיזם ה"ל" פונה לכלל גופי החברה האזרחית ומציע להירשם לאתר ייעודי, שם כל עמותה, גוף, או יישוב יכול להירשם ולציין שהם צריכים מתנדבים, כמה הם צריכים, למתי ומה בדיוק המשימה. כך רכז חברתי בבית ספר, למשל, יכול לראות את הבקשה ולתת לה מענה, להוציא כיתה או שכבה לפי הצורך והיכולת."

אתה מעריך שרוח ההתנדרבות שנוצרה בצל הלחימה תמשיך בימים שאחריה? "ראי שהייתי רוצה בכך. אתגר מייצר

נווה טרופר: "הרגשתי טוב שאני יכול לעשות משהו עבור אנשים שהיו במצב לא קל. אני חושב שכל בית ספר צריך לקחת את האנרגיות והרצונות שיש לבני נוער ולמנף אותן לפעילות יזומה"

צילום: מעוז יוסטון

25.02x28.28	3/4	41	עמוד	ח' נון	מקור ראשון - ח' נון	05/01/2024	88812467-4
חברים לרפואהבדור ליברמן - מנכ"ל עמותת חברים לרפואה - 16110							

// 100 במבחן של החיים אולפנת בני עקיבא, נריה

שושנה קאיפי, רכות חברתית: "ההתנדבות מקבלת אצלנו דגש משמעותי גם בשגרה, לכן טבעי היה עם פרוץ המלחמה שהבנות יהיו בתרומה חברתית ככל האפשר. מדי שבוע יוצאים ארבעה אוטובוסים עם מאות בנות לחקלאים שזקוקים לידיים עובדות. קבוצות אחרות מגיעות לבתי החולים לבקר פצועי לחימה.

"אומנם בנות החטיבה לא יוצאות לשטחים חקלאיים, אבל הקימו מערך עזרה למשפחות המילואימניקים שכולל הכנת ארוחות ערב ושטרפות, וכך מקילות מאוד על האימהות לילדים קטנים.

"הלימודים לא הפסיקו ויש עבודות ומבחנים, ובכל זאת הבנות לא מוותרות על ההתנדבות.

להרים את הרוח, בתקווה ובעשייה טובה, והחלטנו לקיים תפילת המונים. הזמנו לתפילה את דינה גדליה, אמו של יוסף גדליה הי"ד, את אלמנתו סיני, ואת איריס חיים, אמו של יותם מכפר עזה, שנחטף על ידי החמאס ולצערנו נהרג. התפילה הייתה מלאה עוצמה, מרוממת ומרגשת מאוד".

תיכון עולם תיכון שחרית

רני חזן וייס, מנהלת תיכון שחרית בירושלים: "בפרוץ המלחמה חשבנו מה התפקיד החינוכי שלנו ובשיח משותף של הצוות החינוכי עם הנערות והנערים, בחרנו במגוון תחומי עשייה: סיוע לחקלאים, הכנת ארוחות לחיילים

// מוסיפים אוד אולפנת חורב

הרב עודד מייזליש, ראש אולפנת חורב: "בשבת שמחת תורה נפלו בקרבות אל"מ יהונתן שטיינברג מח"ט הנח"ל, ויוסף גדליה, לוחם בדובדבן. שטיינברג היה אח של מורה בצוות אולפנת חורב, ויוסף גדליה אח של תלמידה באולפנה.

"כשפרצה המלחמה, היה לנו חשוב מאוד להיות שותפים לכלל ישראל, אבל לא על ידי התמקדות בחושך, אלא על ידי הוספת אור והעצמת החוסן. הבלטת גבורות הלוחמים והאזרחים, ועשייה חיובית. היה לנו ברור שמעבר לתרומה לעם ישראל בהתנדבויות מגוונות, יש בנתינה ובהתנדבות חשיבות גדולה לחוסן ולעוצמת הבנות, בתקופה הקשה שאנחנו עוברים, והשתדלנו לכונן את הבנות לכמה שיותר פעילות התנדבותית".

כבר ביום ראשון למחרת הטבח בדרום, האולפנה יצרה קשר עם מפונים מעוטף עזה ומפונים ממושב יכניי שבועוטף, ששבועה מתושביו נרצחו בשמחת תורה, והזמינה את התושבים להתארח במבנה הפנימייה שהועמד לרשותם. "התלמידות נרתמו לקליטת המפונים לאחר יממה קשה מאוד שעברה עליהם. הן אספו בגדים, משחקים ועוד דברים ומשמחים על מנת להקל עליהם עד כמה שניתן את השהייה מחוץ לבית, בפרט אחרי האסון הנורא שפקד אותם".

אנשי יכניי פונו בסופו של דבר לבתי מלון ואל הפנימייה ובית המדרש של אולפנת חורב נקלטה מדרשת שלומית. "בשבועות האחרונים אנחנו מארחים כאן בנות מאולפנת שדרות.

"אנחנו מאמינים שהשגרה חשובה לבריאות הנפשית ולחוסן של כולנו, אבל אסור שהשגרה תשכיח מאיתנו את צערם של ישראל. הלב שלנו נמצא עם כלל ישראל, עם החיילים, עם הפצועים, עם החטופים ועם המפונים. הרוח הזו שמלווה אותנו בזמן המלחמה, היא אחד הדגלים של האולפנה. אנו רואים בפעילויות חסד, חובה שהיא זכות, ומחנכים את הבנות למעורבות חברתית כשהן מעורבות בפעילויות התנדבות גם בימי שגרה.

"פעילות אחת מעצימה שהרימו התלמידות בשבוע הראשון של המלחמה: הרגשנו שצריך

חגי גרוס: "נוער שמקבל על עצמו אחריות, יוזם ופעיל, ממילא החוסן האישי שלו יתחזק. אצל נוער שמתנדב יש פחות חרדה"

למחרת אחד מימי ההתנדבות בחקלאות צפוי היה להיערך מבחן גדול, הבנות נסעו להתנדבות ובזמן הנסיעה למדו יחד למבחן".

// פיתוח שרירים אולפנת הרא"ה, רמת גן

יעל דרור, מחנכת ורכות חברתית: "באופן כללי אנחנו אומרים שהתנדבות זה שריך שצריך כל הזמן לאמן אותן, לכן מכיתה ו' מתחילים אצלנו התנדבויות וזה נמשך לאורך כל שנות הלימודים. המוטו שלנו הוא שלא צריך לחכות לשנת השירות הלאומי כדי להיחשף לעולם ההתנדבות. לאורך השנה יש אצלנו מגוון גדול של התנדבויות, מועדון יום לקשיש בקרבת האולפנה, גיוס תרומות לפיתוח תרופה למחלת הרושן, חנות יד שנייה, התנדבות עם עמותות עלה ועוד.

ולמשפחות מגויסות בקהילת בית הספר ובשכונה. השתתפנו בקמפיין הסברה במסגרת בית מדרש אנגלית. ההרכב המוזיקלי של התיכון ניגן בבתי חולים. התלמידים התנדבו בחמ"ל הירושלמי והשתתפו גם בפעילויות רוח כמו תפילות ציבור לשלום המדינה.

"תיכון שחרית הוא הראשון בארץ ברוח בתי הספר של רשת High Tech High, המבוסס על למידת חקר אישית וקהילתית, התנסותית ושיתופית. אנחנו מחנכים לחיים יהודיים דתיים מעמיקים של לימוד תורה, אהבת הארץ והעם, מעורבות בקהילה ותיקון עולם. אלה באו לידי ביטוי בהתנדבויות שהתלמידים יוצאים אליהן בשגרה ובמלחמה. החיבור בין עשייה והתנדבות ללמידה בבתי הספר חשוב תמיד, ובימי מלחמה בפרט. ההתנדבויות השונות הופכות את הלמידה לרלוונטית".

<<

את שריר ההתנדבות צריך לאמן. מיצג למען החטופים באולפנת הרא"ה, רמת גן

צילום: דוברות משרד החינוך

24.55x29.42	4/4	עמוד 42	מקור ראשון - חינוך	05/01/2024	88812468-5
חברים לרפואהברוך ליברמן - מנכ"ל עמותת חברים לרפואה - 16110					

<<

"מתחילת המלחמה ההתנדבות מנותבת לסיוע לחימה. הכנו מארזים של עוגיות וחטיפים לחיילים. הצאנו אוטובוסים עם סיוע לחקלאים, אנחנו בקשר עם עמותת רפואה וחיים שמחלקים כריכים למשפחות של מאושפזים בבתי החולים במרכז. אחת לזמן מה העמותה מביאה אלינו לחמניות, הבנות

צילום: רפי פריימן

יעל דרור: "מכיתה ז' מתחילים אצלנו התנדבויות וזה נמשך לאורך כל שנות הלימודים. לא צריך לחכות לשנת השירות הלאומי כדי להיחשף לעולם ההתנדבות"

מכל הארץ, שלומדים בבתי ספר דתיים וחילוניים, ביישובים ובערים, ומאוגדים בקבוצות מתנדבים. הם מגיעים לשטח, עובדים בכל מה שצריך ותורמים תרומה גדולה לחקלאים ולעם ישראל."

תהיו בריאים

עמותת חברים לרפואה

ברוך ליברמן, מנכ"ל עמותת חברים לרפואה: "אחת מהמחזיקות שנוצרו בימי הלחימה הייתה בקושי של מפונים לגשת לתרופות שהם צורכים באופן קבוע. עמותת חברים לרפואה נכנסה לתמונה ובעזרת מאות מתנדבים, שביניהם עשרות בני נוער, הופעל מרכז ענק לסיוע, שבו מרוכזות כל הפעילות, החל מאיתור התרופות, דרך איסוף ומיון, וכלה בשינוע סיוע חירום, ציוד רפואי, ציוד מסייע ותרופות למפונים, לפצועים, לכוחות הביטחון, לכיתות הכוננות ועוד, בהתאם לצרכים שעולים כל העת מן השטח.

"עד כה, העמותה העבירה למפוני הדרום ולכוחות הביטחון ציוד ותרופות בשווי של יותר ממיליון שקלים, ובכלל זה כ-5 טון ציוד חירום רפואי; יותר מ-250,000 פריטי סיוע שונים לעומדים בחזית המלחמה, לכיתות הכוננות ולחיילים; ויותר מ-15,000 משלוחי תרופות לפצועים ולתושבי הדרום הנצורים בביתם והמפונים. מכיוון שהיקף הדרושות הוא עצום, התגייסו בני הנוער המתנדבים של העמותה גם לעבודה במרכז חלק גדול מהמאזרים שהגיעו לשטח, נאדו בסיוע האדיב שלהם, בפיקוח מבוגר אחראי כמתחייב."

// שגרה - לא רע!

אמית נחשון, נוחם

נוח טרופר, תלמיד כיתה י"ב: "בתחילת המלחמה כשלא למדנו, חשבנו מה אנחנו יכולים לעשות כדי לקחת חלק במאמץ, לעזור למי שצריך, וכדי לא להישאר בבית בחוסר מעש. הרכות החברתית בישיבה סייעה בהקמת מסגרות חינוך במלונות המפונים ושאלה אם נרצה לעזור לה. זה היה בשלב הראשוני, לפני שהוקמו בתי הספר והגנים הזמניים עבור המפונים. פגשנו ילדים שעברו דברים קשים מאוד בשמחת תורה ומצאו את עצמם במלון. העברנו להם פעילויות, שיעורי ספורט, הפעלות לכל שכבות הגיל. לאט לאט נכנסנו איתם למעין שגרה עם לימודי מתמטיקה, אנגלית וגם פעילויות הפוגה וכיף. באופן אישי, אני

מורחות, אורחות, מוסיפות פתק חיוק ומחלקות בבתי החולים.

"יש אצלנו המון בנות שמדריכות בבני עקיבא, מתנדבות במד"א, במכבי אש ובמיזמי התנדבות עם אוכלוסיית רמת גן. כשמתחילים כבר מכיתה ז' עם ההבנה שהתנדבות היא חלק מסדר היום, ושכשאתה נותן אתה בעצם מקבל, זה נעשה חלק מאורח החיים. כל הבנות כאן ללא יוצאת מן הכלל הולכות לשירות לאומי. כשמתחילים את זה מגיל צעיר זה נהיה חלק בלתי נפרד מהמסלול."

// פירות טובים

תנועת השומר החדש

צוריאל אסף, מוביל מערך ההתנדבות של השומר החדש: "כל שנה יש מתנדבים בחקלאות, אבל בחודשים האחרונים המספרים גדלו פי כמה וכמה. אלפי בני נוער הגיעו במסגרות של בתי ספר וקבוצות מאורגנות, ורק בצפון יש כ-1,000 בני נוער שמגיעים עם בתי הספר ומסגרות הלימוד. יש בתי ספר שהגיעו חמש או שש פעמים להתנדב ויש תלמידים שהגיעו עם השכבה שלהם ואחר כך התעקשו להגיע גם עם שכבות אחרות.

תרומה למאמץ החקלאי הישראלי. תלמידי ישיבת נתיב מאיר בקטופה וניאבות / צילום: שמואל אלירז

הייתי בצוות לוגיסטי, הבאנו ציוד להפעלות ובדקנו שהכול עובד כמו שצריך.

"הרגשתי ממש טוב שאני יכול לעשות משהו עבור אותם אנשים שהיו במצב לא קל. אני חושב שכל בית ספר צריך לקחת את האנרגיות והרצונות שיש לבני נוער ולמנף אותן לפעילות יזומה. לא רק לאפשר, אלא גם לדרוץ וליוזם, להשתמש באנרגיות שיש לבני הנוער כדי להוציא אותם להתנדבויות שונות."

הרב איתן וייס, ראש ישיבת אמית נחשון: "התלמידים שלנו מתנדבים במגוון יוזמות בשגרה, ומתחילת המלחמה נמצאים במלונות. אנחנו מחנכים בישיבה לערכות הרדית ולמחויבות כלפי החברה הישראלית. בע"ה נמשיך לקדם עשייה ערכית משמעותית."

// מישוה לרוץ איתו

בית הספר מבואות עירון

שקד פרידמן, תלמיד כיתה י"ב: "בשבועות האחרונים ארגנו קבוצות ריצה למען החטופים. אני מתאמן לגיוס עם 'חמש אצבעות', ארגון לשיפור הכושר הפיזי והמנטלי על ידי אימונים לבני נוער. בהתחלה התנדבנו דרך הארגון באיסוף ציוד למפונים ולחיילים, וכשכבר לא היה צורך בכך ורצינו להמשיך לתרום, החלטנו שנוכח את החטופים דרך הרגליים.

"אנחנו רצים לרוץ למען החטופים בחוף הים שצמוד לקיסריה ולמקום הגיעו גם משפחות של חטופים. התחלנו בתור קבוצה קטנה והיום כבר מאות אנשים מגיעים לרוץ איתנו. זה לא פשוט, הריצה מתחילה מוקדם בבוקר, ובכל זאת מגיעים ילדים וגם מבוגרים, כולל סבתות. כל אחד רץ בקצב שלו ולכולנו יש מטרה אחת, לזכור את החטופים בשבי החמאס. המחווה הזו זורעת מעט אופטימיות. אנחנו רצים באווירה שמחה, עם מוזיקה מתוך אמונה ותקווה."

עמיר מנחם מנכ"ל תנועת "חמש אצבעות" ורב סרן במיל' משייטת 13: "משמח לראות בני נוער שמתעוררים ב-5:30 בבוקר, גם בקור, כדי לרוץ עם שלטים למען החטופים. זה מבטא מנהיגות, ערכים, מנטליות חזקה. אנחנו תומכים בהם מאוד."

// בחזית ההסברה

משרד החוץ ומשרד התפוצות יחד עם ארגון גשר

בני ובנות הנוער שהצטרפו למיזם ההסברה למען ישראל ברשתות החברתיות עברו הכשרה וליחוי מקצועי מטובי המומחים בהסברה והצטרפו לקבוצות פעילות על פי אזהרים גאוגרפיים שהתכנסו בהם נתונים לפיקוח משרד החינוך והשותפים למיזם. יש בידי בני נוער מעורבים ופעילים ברשתות החברתיות את הכוח והיכולת להירתם ולחזק את מערך ההסברה, להוביל לשינוי בתודעה ובשיח העולמי ולתרום רבות לתרומתה של מדינת ישראל.

הרעיון הוא לקחת בני נוער דוברי שפות שונות ולהפוך אותם לפעילי הסברה ברשת. הם קיבלו משימות להיכנס לאתרים שונים בהם יש פעילות ענפה של גולשים ולהביע את הצד הישראלי עם סרטונים, נתונים, מידע והם למדו גם להיכנס לויכוחים ולענות. ●